

VES VE VZDUCHU

Jules Verne

VES VE VZDUCHU

*Všetchna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad: Vítězslav Unzeitig
Ilustrace: George Roux
Obálka © Jiří Miňovský – ARBE, 2024
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-4632-3 (pdf)

Jules Verne

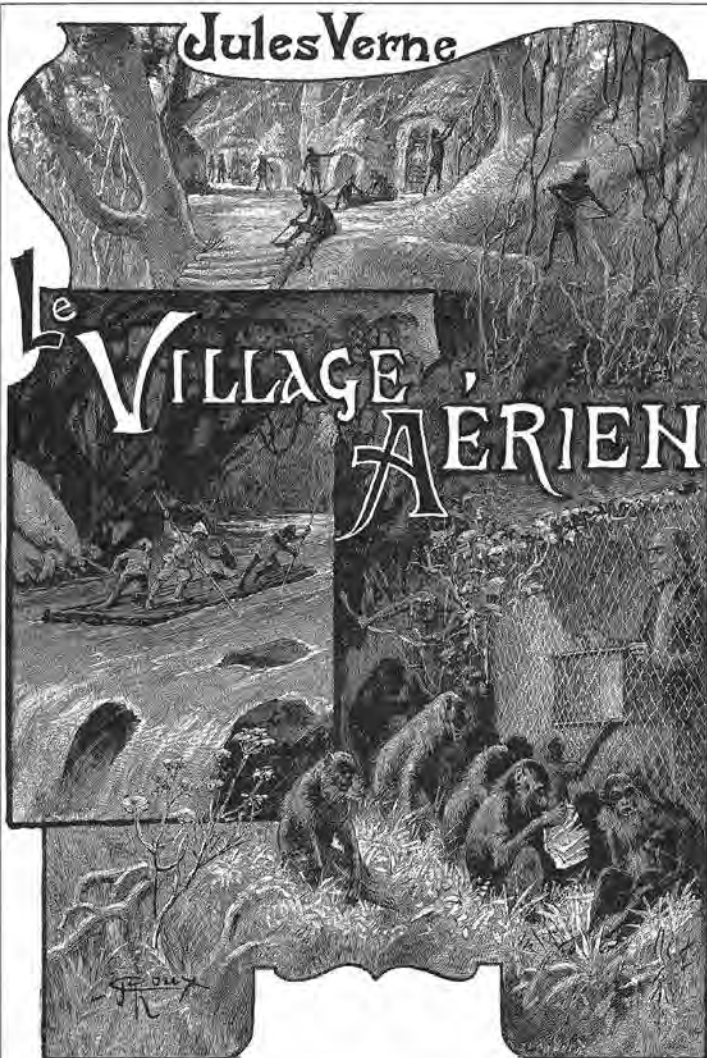
VES VE VZDUCHU

PODIVUHODNÁ PUTOVÁNÍ
SVAZEK 48

Jules Verne

Le VILLAGE AÉRIEN

Obsah

I. Kapitola	Po dlouhém pochodu	5
II. Kapitola	Pohyblivá světla	19
III. Kapitola	Rozptýlení	32
IV. Kapitola	Rozhodnutí	47
V. Kapitola	První den pochodu	61
VI. Kapitola	Stále na jihozápad	72
VII. Kapitola	Prázdňá klec	85
VIII. Kapitola	Doktor Johansen	97
IX. Kapitola	Po proudu řeky Johansen	112
X. Kapitola	Ngora!	124
XI. Kapitola	Den 19. března	138
XII. Kapitola	V pralese	152
XIII. Kapitola	Ves ve vzduchu	165
XIV. Kapitola	Wagddiové	178
XV. Kapitola	Tři týdny studia	192
XVI. Kapitola	Jeho Veličenstvo Mselo-Tala-Tala	206
XVII. Kapitola	V jakém stavu se ocitl doktor Johansen!	219
XVIII. Kapitola	Náhlé rozuzlení	230

I. KAPITOLA

Po dlouhém pochodu

„**A**o americké Kongo,“ zeptal se Max Huber, „ještě ne-
jde?“

„Proč, drahý Maxi?“ odpověděl John Cort. „Copak nemáme ve Spojených státech amerických dost rozlehlých míst? Kolik nových a pustých krajin mezi Aljaškou a Texasem zbývá ještě prozkoumat! Než půjdeme kolonizovat jinam, bylo by, myslím, lepší kolonizovat doma...“

„Ach, drahý Johne, půjdou-li věci dál stále takto, rozdělí se nakonec o Afriku evropské národy – tedy o plochu asi tři miliard hektarů! Copak je Američané úplně přenechají Angličanům, Němcům, Holanďanům, Portugalcům, Francouzům, Italům, Španělům a Belgičanům?“

„Američané zde nemají co dělat – právě jako Rusové,“ řekl John Cort, „a to z téhož důvodu...“

„Kterého?“

„Že je zbytečné unavovat si nohy, když postačí vztáhnout ruku.“

„Dobrá, drahý Johne, spolková vláda bude toho či onoho dne požadovat svůj podíl z afrického koláče. Je Kongo francouzské,

Kongo belgické, Kongo německé, nepočítaje Kongo nezávislé, a to čeká jenom na příležitost, aby obětovalo svou nezávislost! A celý ten kraj, kterým se po tři měsíce potloukáme...“

„Jako zvědavci, jako obyčejní zvědavci, Maxi, ne jako dobyvatelé...“

„Rozdíl není velký, ctihodný občane Spojených států amerických,“ prohlásil Max Huber. „Opakuji: Z této části Afriky by si Unie mohla vyříznout nádhernou provincii. Jsou zde úrodná území, která čekají jenom zužitkování své úrodnosti vlivem důkladného zavodnění, jehož náklady by nesla příroda. Mají vodní síť, která nikdy nevyschne...“

„Ani za tohoto příšerného horka,“ poznamenal John Cort, osušuje si čelo ožehnuté tropickým sluncem.

„Pcha, nevšímejte si ho už!“ pokračoval Max Huber. „Copak jsme se už neaklimatizovali, řekl bych nezčernošili, nevidíte-li v tom, drahý příteli, nic neslušného? Máme teprve březen a mluvíte mi o teplotě července, srpna, kdy vám sluneční paprsky pronikají kůži jako ohnivé nebozezy!“

„Nevadí, Maxi, se svou jemnou pokožkou Francouze a Američana se stěží staneme Pahuiny nebo Zanzibarci! Nicméně souhlasím, že končíme krásnou a zajímavou výpravu, které přála Štěstěna. Ale spěchám nazpět do Libreville najít v našich faktoriích trochu klidu a pokoje, který si zasluhují cestovatelé po třech měsících takové cesty...“

„Souhlasím, příteli Johne, že tato dobrodružná výprava byla do jisté míry zajímavá. Nicméně přiznávám se, že mi nedala všechno, co jsem od ní očekával.“

„Jakže, Maxi? Urazili jsme sta kilometrů neznámou zemí, čelili jsme nebezpečím mezi málo vlídnými kmeny, vyměňovali jsme při té příležitosti výstřely z pušek za rány asagajů a za oblaky šípů, pořádali jsme hony, jež libyjský panter a numidský lev ráčili poctit svou přítomností, nadělali jsme hekatomby

slonů pro svého náčelníka Urdaxe, sklídili jsme přímo žeh slo-
noviny první třídy, která by stačila na zhotovení kláves pro pia-
na na celém světě! A vy zde prohlašujete, že nejste uspokojeni!“

„Ano i ne, Johne. To všechno je obyčejným jídelním líst-
kem průzkumníků střední Afriky. To najde čtenář ve vyprávě-
ní Barthů, Burtonů, Spekeů, Grantů, du Chaillů, Livingstonů,
Stanleyů, Serpa Pintů, Andersonů, Camronů, Maglů, Brazzů,
Gallieniů, Dibowských, Lejeanů, Massairů, Wissenmannů,
Buonfantiů, Maisterů...“

Náraz předku káry o veliký kámen rázem přerušil výčet jmen
afrických dobyvatelů, který rozvíjel Max Huber. John Cort toho
využil a řekl mu:

„Domníval jste se tedy, že najdete na naší cestě něco jiného?“

„Ano, drahý Johne.“

„Nepředvídaného?“

„Více než to, neboť nepředvídané, to rád uznávám, nám ne-
chybělo!“

„Neobyčejného?“

„To je to pravé slovo, příteli, a ani jednou jsem neměl příleži-
tost zvolat v ozvěnu staré Libye toto nesmírné označení *porten-
tosa Africa**, jež má svůj vznik u klasických prášilů starověku.“

„Nuže, Maxi, vidím, že francouzskou duši nelze uspokojit
snadno.“

„Stejně jako americkou duši. Souhlasím, Johne, stačí-li vám
vzpomínky, které si odnášíte z naší výpravy...“

„Zcela, Maxi.“

„A vracíte-li se spokojen.“

„Spokojen, zvláště když se vůbec vracím!“

„A myslíte, že lidé, kteří budou číst vyprávění o této cestě,
zvolají: Hrome, to je zvláštní!“

---

*) Nepřirozená Afrika

„Měli by veliké nároky, kdyby tak nezvolali!“

„Podle mého názoru by jich neměli mnoho.“

„A měli by jich nepochybně mnoho,“ odsekl John Cort, „kdybychom svou cestu skončili v žaludku lva nebo nějakého lidožrouta z Ubangi...“

„Ne, Johne, ne, a aniž bychom sahalí až pro takové rozuzlení, které ostatně nepostrádá jistou zajímavost pro čtenáře, a dokonce i pro čtenářky, odvažte se podle nejlepšího vědomí a svědomí přísahat Bohu a lidem, že jsme objevili a pozorovali víc, než už objevili a pozorovali naši předchůdci ve střední Africe?“

„To skutečně ne, Maxi.“

„Nuže, doufal jsem, že nám bude více přáno.“

„Labužníku, jenž chceš učinit ctnost ze svého labužnictví!“ řekl John Cort. „Pokud mne se týká, prohlašuji se za sytého a neočekával jsem od naší výpravy víc, než mi poskytl.“

„Totiž nic, Johne.“

„Ostatně, Maxi, naše cesta ještě neskončila a za pět nebo šest týdnů, které bude vyžadovat cesta odtud do Libreville...“

„Pcha!“ zvolal Max Huber. „Obyčejné putování s karavanou, starý návyk denních pochodů, projížďka v dostavníku...“

„Kdoví?“ řekl John Cort.

Tentokrát kára zastavila kvůli večerní přestávce u paty výšiny, ověšené pěti nebo šesti krásnými stromy, jedinými, které byly vidět na širé pláni, ozářené nyní svitem zapadajícího slunce.

Bylo sedm hodin večer. Díky krátkému soumraku v této zeměpisné šířce na devátém stupni severně od rovníku měla brzy nastat noc. Tma bude dokonce hluboká, neboť husté mraky už už zastíraly záři hvězd a srp měsíce právě zmizel na západním obzoru.

Kára, určená pouze k dopravě cestovatelů, neobsahovala ani zboží, ani zásoby. Představte si jakýsi vagon na čtyřech masivních kolech, tažený spřežením šesti volů. V jeho přední části

se nacházely dveře. Osvětlován bočními okénky, dělil se vagon na dvě místnosti, které dělila dřevěná přepážka. Zadní místnost byla vyhrazena dvěma mladým mužům, pětadvacetiletému a šestadvacetiletému. Jeden, John Cort, byl Američan, druhý, Max Huber, Francouz. Přední oddělení zaujímal portugalský obchodník jménem Urdax a *foreloper* jménem Khamis. Tento foreloper – to znamená člověk, který řídí pochod karavany – domorodec z Kamerunu, byl v tomto obtížném povolání průvodce horskými rozlohami Ubangi velice zběhlý*.

Je samozřejmé, že pokud se týká pevnosti, nechybělo to-
muto vagonu-káře nic. Po útrapách dlouhé a krušné cesty byl jeho trup v dobrém stavu, kola byla sotva znatelně opotřebována na obvodě loukotí, osy nebyly ani prasklé, ani ohnuté a dalo by se říci, že se vrací z prosté projížďky dvaceti čtyř až třiceti dvou kilometrů, zatímco urazil přes dva tisíce kilometrů.

Před třemi měsíci opustil tento povoz Libreville, hlavní město Francouzského Konga. Odtamtud zamířil na východ a pohyboval se po pláních Ubangi až za tok Bahar-el-Abiadu, jednoho z jižních přítoků Čadského jezera.

Ten kraj má své jméno od jednoho z hlavních přítoků Konga čili Zairu na pravém břehu. Prostírá se východně od německého Kamerunu, jehož guvernérem je německý generální konzul pro západní Afriku, a nemůže být přesně vyznačen ani na nejmmodernějších mapách. I když nebyl poušť – poušť s mohutnou vegetací, která se nijak nepodobá Sahaře – je alespoň obrovskou kolonií, po níž jsou vesnice rozptýleny ve velikých vzdálenostech od sebe. Malé národy, které tam neustále válčí, zotročují se a zabíjejí, se tam živí ještě lidským masem, jako Monbuttuové mezi úvodím Nilu a Konga. A odporné je, že k ukojení těchto kanibalských instinktů tam obyčejně slouží děti. Proto

---

*) Ubangi, distrikt středoafriického státu Konga

se misionáři snaží zachránit tyto malé bytosti, buď že je unáší násilím, nebo je kupují a vychovávají křesťansky v misiích zřízených podél řeky Siramby. Ať není zapomenuto, že by tyto misie brzy vymizely pro nedostatek prostředků, kdyby uhasla velkomyslnost evropských států, obzvláště Francie.

Rovněž je nutné připomenout, že v Ubangi se děti považují za běžnou minci při obchodních akcích. Malými chlapci a malými děvčátky se platí za předměty, které přivázejí obchodníci až do vnitrozemí. Nejbohatším domorodcem je tedy ten, jehož rodina je nejpočetnější.

Ale ačkoliv se Portugalec Urday neodvážil projet těmito pláněmi v obchodním zájmu, ačkoliv neobchodoval s pobřežními kmeny v Ubangi, i když neměl jiný záměr než opatřit si jisté množství slonoviny lovem slonů, kterých se v těch končinách nachází mnoho, nicméně nevyhnul se setkání s divokými konžskými kmeny. Několikrát dokonce musel držet v uctivé vzdálenosti nepřátelské oddíly a změnit v obranné zbraně proti domorodcům ty, jež určil k pronásledování tlustokožců.

Celkem to byla šťastná a zdařilá výprava, která si nevyžádala ani na členech karavany jedinou oběť.

Nuže, v blízkosti jisté vsi u pramenů Bahar-el-Abiadu se podařilo Johnu Cortovi a Maxi Huberovi vyrvat malé dítě hroznému osudu, který je očekával, a vykoupit je několika skleněnými cetkami. Byl to malý, asi desetiletý chlapec statné postavy, zajímavé a něžné tváře poněkud výrazného černošského typu. Jak bývá vidět u některých kmenů, měl pleť téměř jasnou, světlé vlasy, a ne kudrnatou vlnu černochořů, orlí, a ne rozplácly nos, rty jemné, a ne pyskaté. Jeho oči se třpytily inteligencí a ke svým zachráncům brzy pojal jakousi synovskou lásku. Tento ubohý tvor, vychovaný svým kmenem, ne-li už svou rodinou, neboť neměl už ani otce, ani matku, se jmenoval Llanga. Po jistou dobu vzdělávan misionáři, kteří ho naučili trochu francouzsky

a anglicky, upadl neblahým osudem do rukou Denkavů a lze uhodnout, co ho očekávalo. Oba přátelé se nechali svést jeho něžnou přítulností a vděčností, kterou jim projevoval, a chlapce si oblíbili. Živili jej, šatili, vychovali jej s velkým výsledkem – tak vyvinutého ducha projevoval. A jaký to byl pro Llangu rozdíl! Namísto aby byl jako ubozí malí domorodci živým zbožím, žil v librevillských faktoriích, neboť se stal adoptivním synem Maxe Hubera a Johna Corta. Ujali se starosti o něj a už ho neopustí! Přes svůj mladý věk to chápal, cítil, že je milován, a slza štěstí mu splýnula z očí pokaždé, když ruce Maxe Hubera nebo Johna Corta spočinuly na jeho hlavě.

Když se kára zastavila, volí ulehli, unavení dlouhou cestou po prérii za úmorného vedra. Llanga, který část pochodu putoval pěšky, chvíli před povozem, chvíli za ním, přiběhl v okamžiku, kdy oba jeho zachránci sestupovali z plošiny.

„Nejsi příliš unavený, Llango?“ zeptal se John Cort a uchoopil chlapce za ruku.

„Ne... ne... dobré nohy... a běhám rád,“ odpověděl Llanga, usmívaje se rty i očima na Johna Corta i na Maxe Hubera.

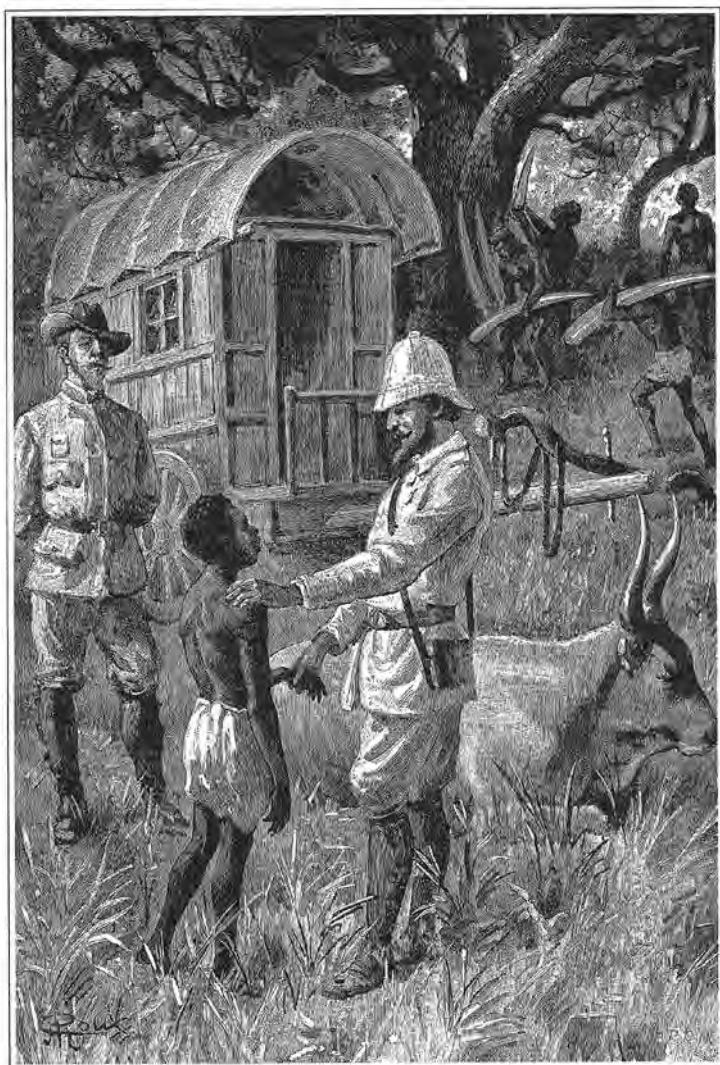
„Nyní je čas pojít,“ řekl Max Huber.

„Pojít, ano, příteli Maxi!“

Poté, když políbil ruce, které se k němu vztáhly, šel se vmísit mezi nosiče pod korunami velikých stromů na pahorku.

Sloužila-li kára jen k dopravě Portugalce Urdaxe, Khamise a obou jejich přátel, to bylo proto, že balíky a náklad slonoviny byly svěřeny mužstvu karavany – asi padesátí lidem, většinou černochům z Kamerunu. Složili na zem sloní kly a bedny, které zajišťovaly denní potravu vedle toho, co poskytoval lov v těchto končinách Ubangi, bohatých na zvěř.

Tito černoši jsou jen sluhové najímaní pro toto řemeslo a velmi draze placení, což umožňuje zisk z těchto výnosných výprav. Dokonce lze říci, že nikdy „nevyseděli svá vejce“,

*„Nejsi příliš unavený, Llango?“ zeptal se John Cort
a uchopil chlapce za ruku.*

abychom použili výraz, jímž bývají označeny usedlé kmeny. Zvyklí nosit od dětství, budou nosit, pokud jim nohy nevypovědí službu. A přesto je jejich povolání krušné, je-li nutné je vykonávat v takovém podnebí. Paže prohnuty pod těžkou slonovinou nebo pod těžkými balíky zásob, nohy zkrvavené, tělo poškrábané ostny travin, neboť jsou téměř nazi, jdou tak od svítání do jedenácti hodin před polednem, a když přejde velké vedro, pokračují opět v cestě. Avšak v zájmu obchodníků je platit je dobře, a dobře je platí, žít je dobře, a dobře je žít, nevyužívat je nad míru, a nad míru je nevyužívají. Lov na slony je velmi nebezpečný, nemluvě o možném setkání se lvy a pantery, a náčelník musí spoléhat na své mužstvo. Kromě toho, když je skončena sklizeň vzácné látky, je nutné, aby se karavana šťastně a rychle vrátila do faktorii na pobřeží. Je tedy vhodné, aby nebyla zdržována ani opožděním z neobyčejné únavy, ani nemocemi – mezi jiným neštovicemi, jejichž řádění je nutné se co nejvíce obávat. Proto, obeznámen s těmito zásadami a maje po ruce dlouholeté zkušenosti, měl Portugalec Urdax, jenž se o své lidi neobyčejně staral, při výnosných výpravách do středu rovníkové Afriky až dosud úspěch.

A takovou byla i tato poslední, neboť mu vynesla značnou zásobu slonoviny dobré kvality, přinesenou z končin za Bahar-el-Abiadem, téměř na pomezí Darfuru.

Ve stínu nádherných tamarindů byl postaven tábor, a když se John Cort, jakmile nosiči začali rozbalovat zásoby, na to zeptal Urdaxe, Portugalec odpověděl anglicky – tímto jazykem hovořil plyně.

„Myslím, pane Corte, že toto místo je vhodné pro zastávku, a stůl pro naše sprežení je prostřen.“

„Skutečně, budou zde mít hustou a šťavnatou trávu...“ řekl John Cort.

„A člověk by se na ní rád popásl,“ dodal Max Huber, „kdyby měl složení přezvýkavce a tři žaludky, aby ji strávil.“

„Díky,“ odpověděl John Cort, „ale já dávám přednost čtvrtce antilopy, upečené na uhlí, sucharům, jimiž jsme hojně zásobeni, a čtvrtňatům kapské madeiry...“

„K níž bude možné přimísit několik kapek z tohoto čistého potoka, který plyne plání,“ poznamenal Portugalec.

A ukázal na říčku – nepochybně přítok Ubangi – proudící asi kilometr od pahorku.

Přípravy k táboření byly rychle skončeny. Slonovina byla složena na hromadu v blízkosti káry. Spřežení se potulovalo kolem tamarindů. Tu a tam byly rozdělaný ohně ze suchého dříví spadlého ze stromů. Foreloper se přesvědčil, že jednotlivým skupinám nic nechybí. Losiho a antilopiho masa, čerstvého i sušeného, byl dostatek. Lovci je mohli snadno obnovovat. Vzduch se naplnil vůní pečeně a kdekdo podával důkaz obrovské chuti, odůvodněné tímto půldenním pochodem.

Je samozřejmé, že zbraně a střelivo zůstaly v káře – bylo to několik beden nábojů, lovecké pušky, karabiny, revolvery, skvostné ukázky moderní výzbroje, vyhrazené pro Portugalce, Khamise, Johna Corta a Maxe Hubera v případě potřeby.

Hody měly skončit hodinu poté. Jakmile budou žaludky nasyceny, za přispění únavy se brzy karavana pohrouží do hlubokého spánku.

Nicméně ji foreloper svěřil hlídce několika ze svých lidí, kteří se měli střídát po dvou hodinách. V těchto dálných končinách je vždy rozumné dávat si pozor na zlé tvory, dvounohé i čtyřnohé. Proto Urdax nikdy nezapomínal na všechna nutná opatření. Bylo mu asi padesát, byl dosud statný a velmi zběhlý v řízení výprav tohoto druhu a neobyčejně vytrvalý. Rovněž Khamis, pětaticetiletý, mrštný, svižný, rovněž statný, velmi

chlادنokrevný a odvážný, poskytoval veškerou záruku za vedení karavan Afrikou.

Oba přátelé a Portugalec usedli u paty jednoho z tamarindů k večeři, kterou přinesl chlapec a byla právě upravena domorodcem, jemuž byla svěřena funkce kuchaře.

Při tomto jídle se pohybovaly jazyky neméně než čelisti. Jíst nebrání hovoru, pokud se příliš nespěchá. O čem se mluvilo? O událostech na výpravě za cesty na severovýchod? Ne. Ty, které se mohly naskytnout při návratu, byly aktuálnější. Cestování až do faktorii v Libreville bude ještě dlouhé – přes dva tisíce kilometrů – to znamená devět až deset týdnů pochodu. „Nuže, při této druhé části cesty – kdoví?...“ řekl John Cort svému příteli, jenž toužil po neočekávaném, neobvyčejném.

Až do tohoto posledního pochodu putovala karavana od hranic Darfuru k Ubangi, když překročila brody Aukadebe a jeho četné přítoky. Dnes právě zastavila téměř v místech, kde se křižují dvacátý druhý poledník a devátá rovnoběžka.

„Ale nyní,“ řekl Urdax, „se budeme ubírat na jihozápad...“

„A to je tím nutnější,“ odpověděl John Cort, „protože, nekla-me-li mne zrak, je obzor na jihu přehrazen lesem, jehož konec není vidět ani na východě, ani na západě.“

„Ano, je nesmírný!“ řekl Portugalec. „Kdybychom jej museli obcházet na východě, uplynuly by měsíce, než bychom jej měli za zády.“

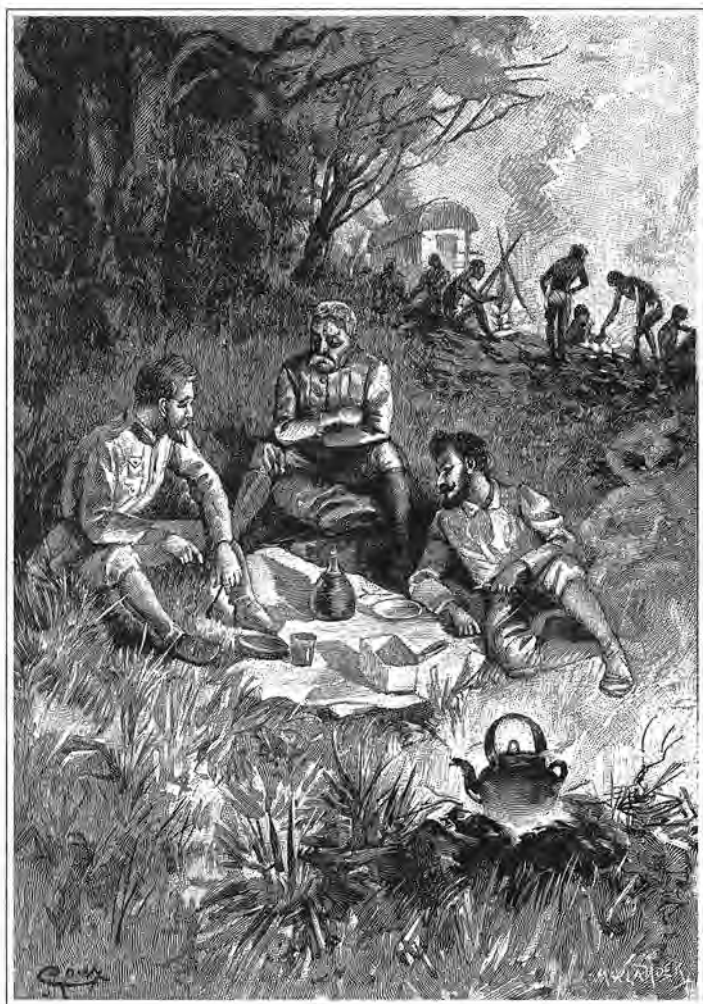
„Zatímco na západě...“

„Na západě,“ odvětil Urdax, „aniž bychom si příliš prodloužili cestu, ubírajíce se podél jeho okraje, dorazíme k Ubangi v blízkosti Zongských peřejí.“

„Kdybychom se pustili lesem, nezkrátila by se cesta?“ zeptal se Max Huber.

„Ano, asi o dva týdny pochodu.“

„Nuže, proč se nevydat tímto lesem?“

Při tomto jídle se pohybovaly jazyky neméně než čelisti.

„Protože je neproniknutelný.“

„Och, neproniknutelný!“ opáčil Max Huber málo důvěřivým tónem.

„Snad pro pěšího,“ poznamenal Portugalec, „a to ještě není jisté, neboť se o to nikdo nepokusil. Aby se tam odvážila spřežení, to by byl pokus, který by nevedl k cíli.“

„Říkáte, Urdaxi, že se ještě nikdo neodvážil pustit se do tohoto lesa?“

„Pokusil... nevím, pane Maxi, ale nepodařilo se to... ne... a v Kamerunu právě jako v Kongu by se nikdo neodvážil to zkusit. Kdo by se domníval, že projde tam, kde není stezka, mezi ostatními houštinami a trním? Ani nevím, zda by se ohni a sekeře podařilo prokletit si cestu, nemluvě o vyvrácených stromech, které zřejmě tvoří nepřekonatelné překážky...“

„Nepřekonatelné, Urdaxi?“

„Podívejte, drahý příteli,“ řekl John Cort, „nechtějte zapadnout do tohoto lesa a považujte se za šťastné, že jej stačí jenom obejít! Přiznávám se, že by se mi vůbec nechtělo odvážit se takovým bludištěm stromů.“

„Aniž byste zjistil, co se tam nachází?“

„A co tam chcete najít, Maxi? Neznámá království, zakletá města, mytologická eldoráda, zvířata nového druhu, masožravce s pěti prackami a lidské bytosti se třema nohama?“

„Proč ne, Johne? A už jen jít tam...“

Llangu, otvíraje pozorně veliké oči, tvář napjatou, tím říkal, jak se zdálo, že kdyby se Max Huber odvážil do těchto lesů, nebál by se ho tam následovat.

„V každém případě,“ pokračoval John Cort, „protože Urdax nemá v úmyslu se jím pustit ke břehům Ubangi...“

„Zajisté nikoliv,“ odvětil Portugalec. „To by znamenalo vydat se do nebezpečí, že z něho už nebudeme moci vyjít.“

„Nuže, drahý Maxi, udělejme přes to čáru a je vám dovoleno snažit se odhalit tajemství tohoto lesa, odvážit se do těch neproniknutelných houštin... ovšem jen ve snech, a ani to ještě není příliš vhodné...“

„Jen se smějte, Johne, smějte se mi podle libosti! Ale vzpomínám si, co řekl jeden z našich básníků... nevím už který: ‚Pátrat v neznámém, aby se našlo nové.‘“

„Opravdu, Maxi? A který verš se s tímto rýmuje?“

„Nebudete mi věřit, zapomněl jsem jej, Johne!“

„Zapomeňte tedy i na první, jako jste zapomněl na druhý, a pojďme spát!“

Bylo to zřejmě nejmoudřejší a nemuseli se ani uchýlit do káry. Strávit noc u paty pahorku, pod košatými tamarindy, jejichž stín poněkud mírnil okolní horko, tak značné ještě i po západu slunce – to nemohlo znepokojit lidi zvyklé na „hotel U Krásné hvězdy“, dovolovalo-li počasí. Ačkoliv toho večera byly hvězdy skryty za hustými mraky, nehrozil déšť a bylo vhodné spát pod širým nebem.

Mladý domorodec přinesl pokrývky. Oba přátelé se do nich těsně zahalili a natáhli se mezi kořeny tamarindu. Llanga se schoulil vedle nich jako hlídací pes.

Než je následovali, obešli Urdax a Khamis naposledy tábor. Přesvědčili se, že spoutaní voli se nemohou rozptýlit po pláni, že nosiči jsou na svých hlídkách, že ohně byly uhašeny, neboť by stačila jediná jiskra, aby se vzňala suchá tráva a klestí. Potom se oba vrátili k pahorku.

Brzy je přemohl spánek – spánek tak tvrdý, že by neslyšeli ani boží hrom. A možná že hlídky mu podlehly také?... Skutečně, po desáté hodině večerní nebyl nikdo, kdy by ohlásil jisté podezřelé ohně pohybující se na pokraji velikého lesa.

II. KAPITOLA

Pohyblivá světla

Vzdálenost nanejvýš dvou kilometrů dělila pahorek od tmavých houštin, u jejichž paty se pohybovala nejasná a mihotavá světélka. Bylo jich možné napočítat asi deset. Chvíli byla pohromadě, chvíli od sebe, občas zmítaná prudkostí, kterou neodůvodňoval klid ovzduší. Bylo namístě předpokládat, že v těch místech táboří tlupa domorodců, že se tam usadila, aby počkala na druhý den. Nicméně nebyla to světla táborová. Pohybovala se příliš vrtošivě na sta metrů, namísto aby se soustředila do jediného ohniště.

Nesmíme zapomínat, že končiny nad Ubangi jsou navštěvovány kočovnými kmeny, které přišly z Adamany nebo z Bagirmi na západě, nebo dokonce z Ugandy na východě. Karavana obchodníků by nebyla tak neopatrná, aby ohlásila svou přítomnost těmito početnými světly, pohybujícími se v temnotě. Pouze domorodci se mohli zastavit v těchto místech. A kdoví, nemají-li vůči karavaně spící pod korunami tamarindů nepřátelské úmysly?

Ať tomu bylo jakkoliv, hrozilo-li jí v tom ohledu nějaké nebezpečí, vyčkávalo-li několik set Pahuinů, Fundů, Šiluů, Bariů,

Denkaů nebo jiných na okamžik, kdy ji budu moci napadnout, majíce převahu co do počtu, až do půl jedenácté neučinil nikdo obranná opatření. Všichni v táboře spali, páni i sluhové, a co bylo vážnější, i nosiči, kteří měli bdít na svých stanovištích, byli pohrouženi do hlubokého spánku.

Naštěstí se probudil chlapec. Ale není pochyb, že by se jeho oči zase hned zavřely, kdyby se neupřely na jižní obzor. Přes napůl zavřená víčka měl dojem světla pronikajícího touto černou nocí. Probral se, mnul si oči a zadíval se pozorněji... Ne, nemýlil se, po okraji lesa se pohybovala rozptýlená světla.

Llanga si pomyslel, že karavaně hrozí přepadení. Bylo to u něho spíš instinktivní než rozvážné. Skutečně, lotři, chystající se k boji a drancování, vědí, že posílí svoje vyhlídky na úspěch, budou-li jednat překvapivě. Nenechali by se spatřit dřív, a že by se tito ohlásili?

Chlapec nechtěl Maxe Hubera a Johna Corta probudit, a tak se nehlučně plížil k povozu. Jakmile se dostal k foreloperovi, položil mu ruku na rameno, probudil jej a prstem mu ukázal na světla na obzoru.

Khamis se vztyčil, chvíli tyto pohybující se plameny pozoroval a pak řekl hlasem, jehož zvuk ho nenapadlo ani zmírnit:

„Urdaxi!“

Portugalec, muž zvyklý rychle se osvobodit z pout spánku, byl rázem na nohou.

„Copak, Khamisi?“

„Podívejte!“

Natáhl ruku a ukázal na obzor osvětlený těsně nad zemí.

„Vzhůru!“ vykřikl Portugalec veškerou silou plic.

Za několik vteřin bylo mužstvo karavany na nohou a všichni byli tak ohromeni vážností této situace, že nikoho ani nenapadlo obviňovat hlídky přistižené při vině. Bylo pravděpodobné,

že nebýt Llangy, byl by tábor napaden, zatímco Urdax a jeho přátelé spali.

Je zbytečné připomínat, že Max Huber a John Cort si popísili opustit svá lůžka mezi kořeny a přidali se k Portugalci a foreloperovi.

Bylo krátce po půl jedenácté v noci. Hluboká tma halila pláň ze tří čtvrtin jejího obvodu, na severu, na východě a na západě. Jenom jih byl osvětlen těmi bludnými plaménky, jež vrhaly jasné světla, když zavířily – nyní jich bylo asi padesát.

„Je tam asi shromáždění domorodců,“ řekl Urdax, „a to pravděpodobně Budžou, kteří navštěvují břehy Konga a Ubangi.“

„Zcela jistě,“ dodal Khamis, „tyto plameny se nerozžaly samy...“

„A,“ poznamenal John Cort, „jsou tam ruce, které je nosí a přemísťují...“

„Ale,“ poznamenal Max Huber, „tyto ruce by musely patřit k ramenům, ramena k tělům a z těch těl nevidíme v tomto osvětlení ani jediné.“

„To proto, že se nacházejí kousek od okraje lesa, za stromy,“ podotkl Khamis.

„A všimněme si,“ pokračoval Max Huber, „že se nejedná o tlupu kráčející po kraji lesa. Ne, tato světla se uchylují vpravo a vlevo, vracejí se stále na totéž místo...“

„Tam, kde je asi tábor těchto domorodců,“ řekl foreloper.

„Co si o tom myslíte?“ zeptal se John Cort Urdaxe.

„Že budeme napadeni,“ odpověděl Portugalce, „a že je nutné učinit ihned přípravu k obraně.“

„Ale proč nás tito domorodci nepřepadli dřív, než se ukázali?“

„Černoši nejsou běloši,“ prohlásil Urdax. „Nicméně, ačkoliv jsou méně důvtipní, jsou strašliví kvůli svému počtu a divokému instinktu.“

„Jsou to panterři, které přeměnit v beránky dá našim misionářům mnoho práce!“ připojil Max Huber.

„Budme připraveni!“ skončil Portugalec.

Ano, být připraveni k obraně a bránit se na život a na smrt. Není možné očekávat milost od těchto kmenů nad Ubangi. Jak jsou ukrutné, nelze si ani představit a nejdivočejší kmeny Austrálie, Šalomounových ostrovů, Hebrid a Nové Guineje ve srovnání s těmito domorodci by sotva obstály. Do středu země leží jen vesnice lidojedů, a misionáři, kteří vzdorují nejhroznější smrti, to vědí. Člověk by měl chuť zařadit tyto divochy mezi zvířata v rovníkové Africe, kde slabost je zločinem a síla vším! A skutečně, kolik těchto černochů nemá ani v dospělém věku první poznatky pětiletého nebo šestiletého dítěte!

A lze odvážně tvrdit – je mnoho důkazů, neboť misionáři byli často svědky těch hrozných výjevů –, že lidské oběti jsou v těch krajích zcela obvyklé. Zabíjejí se otroci na hrobech svých pánů a hlavy, nabodnuté na větev, se zahodí daleko, jakmile je uřezal kouzelníkův nůž. Mezi desátým a šestnáctým rokem jsou děti potravou při slavnostních obřadech a někteří náčelníci se živí pouze tímto mladým masem.

K těmto kanibalským instinktům se přidává instinkt loupeživý. Svádí je někdy až na velké vzdálenosti do cesty karavanám, které napadají, olupují a ničí. Jsou-li hůře ozbrojeni než obchodníci a jejich mužstvo, mají alespoň početní převahu a tisíce domorodců vždy zvítězí nad několika sty mužů karavany. Forelopeři to vědí. Proto je jejich hlavní starostí nedostat se mezi tyto vesnice, jako Ngombe Dara, Kalaka Taimo a jiné na území Aukedepe a Bahar-el-Abiadu, kam dosud misionáři nepronikli, ale kde se jednoho dne objeví. Žádná obava nezdržuje obětavost těchto hrdinů, jde-li o to, aby malé bytosti byly vyrvány smrti a aby divoké rasy byly osvěženy vlivem křesťanské civilizace.